

ปัจจัยพระคัมภีร์ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออก

มนูญ เชื้อชาติ

คุณนิตินันท์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาคุณนิตินันท์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มกราคม 2554

คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและคณะกรรมการสอบคุณภาพ ได้พิจารณา
คุณภาพของ มนุษย์ เชื้อชาติ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณภาพ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณะกรรมการสอบคุณภาพ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุเมธ เตียววิศเรศ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณภาพฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตาม
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี แยมกสิกร)

วันที่.....เดือน.....ปี.....พ.ศ. 2554

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2551

ประกาศคุณูปการ

คุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ที่ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องของคุณฐิณิพนธ์และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา รองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่ให้ความรู้และแนะนำการใช้โปรแกรม HLM พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการทำวิจัยตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต สุรัตน์เรืองชัย รองศาสตราจารย์ ดร. สุเมธ เดียวอิสระ และอาจารย์ ดร. สุรัตน์ ไชยชมภู ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอแนะเพิ่มเติม คุณเล เอาใจใส่ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 ท่านที่กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาและภาควิชาวิจัยและการวัดผลการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการเกษม บำเพ็ญทาน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 ที่สนับสนุนและอนุญาตให้ศึกษาต่อ รวมทั้งคุณครู โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคารทุกคนที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนคุณครู และนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 3-4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอบแบบสอบถามให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาเอก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร. พรสวรรค์ ศิริศาสนันท์ ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพาที่ให้ทุนอุดหนุนในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การเลี้ยงดู อบรมลูกให้รักในการศึกษาและให้คำสั่งสอนที่มีคุณค่าเสมอมา ขอขอบคุณ คุณครูสมหญิง เชื้อชาติ ครู คส.3 โรงเรียนบ้านบางหัก และนางสาวพนิดา เชื้อชาติ ภรรยาและบุตรสาว ตลอดจนพี่น้อง และเพื่อน ๆ ที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์ของคุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นความกตเวทิตาแด่บิดามารดา ครูอาจารย์ของผู้วิจัยที่ได้อบรมสั่งสอนตลอดมา

มณูญ เชื้อชาติ

48820594: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ค. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ/ ปัจจัยทุกระดับ

มโนญ เชื้อชาติ: ปัจจัยทุกระดับที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก (MULTI-LEVEL FACTORS INFLUENCED THE ACADEMIC ADMINISTRATIVE EFFECTIVENESS OF SCHOOL PRINCIPALS UNDER BASIC EDUCATION BUREAU, EASTERN PART OF THAILAND) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์: สติพร นิยมศรีสมศักดิ์, กศ.ค., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ก.ค., วิชิต สุรัตน์เรืองชัย, กศ.ค. 213 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารวิชาการ ศึกษาตัวแปรระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 120 คน ระดับห้องเรียน ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 480 คน ระดับนักเรียน ได้แก่ นักเรียน จำนวน 960 คน รวม 1,560 คน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก ที่ได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 4 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน และโปรแกรม HLM 6.04 ในการวิเคราะห์ทุกระดับ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยระดับนักเรียน พบว่า พฤติกรรมด้านการเรียน พฤติกรรมทางด้านสังคมกับกลุ่มเพื่อน และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปัจจัยระดับห้องเรียน พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ปัจจัยระดับโรงเรียน พบว่า ขนาดโรงเรียนมีอิทธิพลทางลบต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ประสบการณ์ทางการบริหารมีอิทธิพล

ทางลบต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพฤติกรรมสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความเป็นผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพฤติกรรมสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

48820594: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ed.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: ACADEMIC EFFECTIVENESS/ MULTI-LEVEL FACTORS

MANOON CHUEACHAT: MULTI-LEVEL FACTORS INFLUENCING THE ACADEMIC ADMINISTRATIVE EFFECTIVENESS OF SCHOOL PRINCIPALS UNDER BASIC EDUCATION BUREAU, EASTERN REGION OF THAILAND. ADVISORY COMMITTEE: SITTIPORN NIYOMSRISOMSAK, Ed.D., PAIRAT WONGNGAM, VICHIT SURATREUNGCHAI, Ph.D. 213 P. 2011.

The purposes of this research were to investigate the academic administrative from the student level factors, classroom level factors and schools level factors effect on the effectiveness of academic administration of school administrator under basic education bureau, eastern region of Thailand. The sample, derived by means of multi-stage random sampling, into 3 groups from school under Basic Education Bureau Eastern Region of Thailand, consisted of 120 school administrators, 480 teachers, 960 students, totted 1,560 persons. Data were collected by 4 types of questionnaires. The descriptive statistics were SPSS. HLM 6.04 for multi-level analysis.

The research found that:

1. The effectiveness of academic administration of school administrators under basic education bureau, eastern region of Thailand were at the high level.
2. The student factors level, the study found that: student learning behavior social with friend group of friend, the relationship with in family having a statistically significant effect on effectiveness of academic administration of school administrators ($p < .05$)
3. The classrooms level factors, found that teaching behavior of teacher having a statistically significant effect on effectiveness of academic administration of school administrators ($p < .05$)
4. The school level factors, found that the study found that school size having a statistically significant negative effect on effectiveness of academic administration of school administrators the under basic education bureau ($p < .05$), Leadership behavior having a statistically significant effect on effectiveness of academic administration of school administrators the under basic education bureau ($p < .05$), Experience of school administrators having statistically significant negative effect on regression coefficient of teaching behavior, Academic Leadership having statistically significant negative effect on regression coefficient of teaching behavior.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	17
แนวคิดการบริหารงานโรงเรียน.....	20
แนวคิดการบริหารงานวิชาการ.....	21
แนวคิดประสิทธิผลของการบริหารวิชาการ.....	26
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารวิชาการ.....	36
การวิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel Analysis).....	83
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์พหุระดับ.....	91
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	98
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	98
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	106

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการกระทำข้อมูล.....	108
การแปลความหมายของคะแนน.....	109
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	114
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	114
5 สรุปผลและอภิปรายผล.....	146
สรุปผลการวิจัย.....	147
อภิปรายผล.....	148
ข้อเสนอแนะ.....	163
บรรณานุกรม.....	167
ภาคผนวก.....	191
ภาคผนวก ก.....	192
ภาคผนวก ข.....	196
ภาคผนวก ค.....	198
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	213

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง.....	100
2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	108
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรตาม ประสิทธิภาพการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก.....	116
4 จำนวนร้อยละของตัวแปรอิสระ ระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียน และระดับนักเรียน โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก.....	118
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ ปัจจัยระดับโรงเรียนปัจจัย ระดับห้องเรียน และปัจจัยระดับนักเรียน.....	121
6 ผลการวิเคราะห์โมเดลว่าง (Null Model).....	122
7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก.....	123
8 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการบริหาร วิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก รายห้องเรียน.....	126
9 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของ พฤติกรรมด้านการเรียนของนักเรียนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก.....	129
10 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของ พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก.....	131
11 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ความสัมพันธ์ในครอบครัวของนักเรียนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก.....	134
12 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการบริหาร วิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก รายโรงเรียน.....	137

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย พฤติกรรมการสอนของครูที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก.....	139
14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ของ แบบสอบถาม.....	201

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	9
2 ลักษณะโครงสร้างของข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์หุระดับ.....	88
3 โมเดลของการวิเคราะห์หุระดับด้วยสมการถดถอย: กรณีที่มีสามระดับ.....	90
4 โมเดลหุระดับของปัจจัยระดับนักเรียน ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหาร วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียง.....	125
5 โมเดลหุระดับของปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหาร วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียง.....	128
6 โมเดลหุระดับของปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชา ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียง รายห้องเรียน.....	130
7 โมเดลหุระดับของปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของ พฤติกรรมด้านสังคมกับกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียง.....	133
8 โมเดลหุระดับของปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของ ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียง.....	136
9 โมเดลหุระดับของปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยประสิทธิผลการบริหาร วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียง.....	138
10 โมเดลหุระดับของปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของ พฤติกรรมการสอนของครูที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	141
11 โมเดลหุระดับของปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียง.....	142